

32004R0870

L 162/18

ÚRADNÝ VESTNÍK EURÓPSKEJ ÚNIE

30.4.2004

NARIADENIE RADY (ES) č. 870/2004

z 24. apríla 2004,

ktorým sa zavádza program Spoločenstva na uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve a ruší nariadenie (ES) č. 1467/94

(Text s významom pre EHP)

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o založení Európskeho spoločenstva, najmä na jej článok 37,

so zreteľom na návrh Komisie,

so zreteľom na stanovisko Európskeho parlamentu,

so zreteľom na stanovisko Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru,

keďže:

- (1) Biologická a genetická rozmanitosť v poľnohospodárstve je dôležitá pre udržateľný rozvoj poľnohospodárskej výroby a vidieckych oblastí. Mali by sa preto podniknúť potrebné opatrenia na uchovávanie, opis, zber a využívanie potenciálu tejto rozmanitosti udržateľným spôsobom s cieľom presadzovania cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ (CAP).
- (2) Uchovávanie a udržateľné využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve tiež prispieva k plneniu cieľov Konvencie o biologickej rozmanitosti, ktorú Spoločenstvo schválilo rozhodnutím Rady 93/626/EHS⁽¹⁾ a súvisiacej Stratégie Spoločenstva pre biodiverzitu, ktorá zahŕňa program opatrení na uchovávanie biodiverzity a ochranu genetických zdrojov v poľnohospodárstve. Predstavuje tiež hlavný cieľ Celosvetového plánu opatrení na uchovávanie a udržateľné využívanie rastlinných genetických zdrojov pre potravinárstvo a poľnohospodárstvo FAO a Medzinárodnej zmluvy o rastlinných genetických zdrojoch pre potravinárstvo a poľnohospodárstvo, ktorú Komisia a členské štáty podpísali 6. júna 2002.
- (3) Široký rámec činností vykonávaných v členských štátoch (orgánom verejného sektoru alebo fyzickými či právnickými osobami) a rôznymi medzinárodnými organizáciami a programami ako FAO, Európsky kooperatívny program pre siete plodínových genetických zdrojov (ECP/GR), Konzultačná skupina pre medzinárodný poľnohospodársky výskum (CGIAR), Celosvetové fórum pre poľnohospodársky výskum (GFAR), regionálne a subregionálne organizácie Poľnohospodárskeho výskumu pre rozvoj (ARD) podporované Spoločenstvom, Európske regionálne ústredie (ERFP) národných

koordinátorov pre riadenie genetických zdrojov hospodárskych zvierat, Európsky program pre lesné genetické zdroje (Euforgen) a súvisiace dohody pokračujúcej ministerskej konferencie o ochrane lesov v Európe (MCPFE), ktorých signatárom je Spoločenstvo, si vyžaduje efektívnu výmenu informácií a dokonalú koordináciu medzi hlavnými aktérmi Spoločenstva a s príslušnými organizáciami na celom svete ohľadne uchovávaní, opisu, zberu a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve, aby sa posilnil ich pozitívny dopad na poľnohospodárstvo.

- (4) Práca vykonaná na uchovávaní, opise, zbere a využívaní genetických zdrojov v poľnohospodárstve môže pomôcť uchovať biologickú rozmanitosť, zlepšiť kvalitu poľnohospodárskych produktov, prispieť k zvýšeniu diverzifikácie v poľnohospodárskych oblastiach a znížiť vstupy a náklady poľnohospodárskej výroby podporovaním udržateľnej poľnohospodárskej výroby a podieľaním sa na udržateľnom rozvoji vidieckych oblastí.
- (5) Malo by sa podporovať *ex situ* a *in situ* uchovávanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve (vrátane uchovávaní a rozvoja *in situ*/na hospodárstve). Malo by sa to týkať všetkých rastlinných, mikrobiálnych a živočíšnych genetických zdrojov, ktoré sú alebo sa môžu osvedčiť ako užitočné pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka, vrátane lesných genetických zdrojov, v súlade s potrebami spoločnej poľnohospodárskej politiky EÚ, s cieľom uchovania genetických zdrojov a intenzívnejšieho používania nedostatočne využívaných plemien a odrôd v poľnohospodárskej výrobe.
- (6) Je potrebné aj naďalej zdokonaľovať poznatky o genetických zdrojoch dostupných v Spoločenstve, o ich pôvode a charakteristických vlastnostiach. Príslušné informácie o existujúcich prostriedkoch a činnostiach vykonávaných na národnej alebo regionálnej úrovni týkajúcich sa uchovávaní, opisu, zberu a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve v každom členskom štáte by sa mali zhromažďovať a sprístupniť ostatným členským štátom, tiež na úrovni Spoločenstva, ako aj na medzinárodnej úrovni, obzvlášť v prípade rozvojových krajín, v súlade s medzinárodnými zmluvami a dohodami.

(¹) Ú. v. ES L 309, 13.12.1993, s. 1.

- (7) Mal by sa presadzovať rozvoj decentralizovaných, permanentných a v širokej miere prístupných inventárov na báze webu, ktoré by zhromažďovali takéto poznatky a zaručovali ich dostupnosť na úrovni Spoločenstva a na medzinárodnej úrovni, obzvlášť pokiaľ ide o trvalé úsilie vypracovať inventár ex situ kolekcii uchovávaných v európskych génových bankách (EPGRIS – Európska informačná infraštruktúra pre rastlinné genetické zdroje „EURISCO“, založená v rámci piateho rámcového programu).
- (8) Spoločenstvo by malo dopĺňať a podporovať úsilie vyvíjané v členských štátoch na uchovávanie a udržateľné využívanie biologickej rozmanitosti v poľnohospodárstve. Pridaná hodnota na úrovni Spoločenstva by mala byť presadzovaná spoločným postupovaním pri uplatňovaní existujúcich opatrení a podporovaním rozvoja nových cezhraničných iniciatív zahŕňajúcich uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve.
- (9) Mali by sa preto zabezpečiť opatrenia, ktoré, čo sa týka oprávnených príjemcov a/alebo nárokovateľných opatrení na dotácie, dopĺňajú alebo presahujú rámec nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999 zo 17. mája 1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF) ⁽¹⁾.
- (10) Aby sa prispelo k dosiahnutiu týchto cieľov, podľa Nariadenia Rady (ES) č. 1467/94 z 20. júna 1994 o uchovávaní, opise, zbere a využívaní genetických zdrojov v poľnohospodárstve ⁽²⁾, bol na obdobie piatich rokov vypracovaný program Spoločenstva. Tento program skončil 31. decembra 1999 a mal by byť nahradený novým programom Spoločenstva. Nariadenie (ES) č. 1467/94 by malo byť preto zrušené.
- (11) Výber a vykonávanie opatrení podľa nového programu Spoločenstva by mali zohľadňovať výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity podporované buď na národnej úrovni alebo podľa programov Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity. Uvádzaním osiva a rastlinného množiteľského materiálu na trh podľa nového programu by nemali byť dotknuté smernice Rady 66/401/EHS zo 14. júna 1966 o uvádzaní osiva kýmnych plodín na trh ⁽³⁾, 66/402/EHS zo 14. júna 1966 o uvádzaní osiva obilnín na trh ⁽⁴⁾, 68/193/EHS z 9. apríla 1968 o uvádzaní na trh materiálu na vegetatívne rozmnožovanie viniča ⁽⁵⁾, 92/33/EHS z 28. apríla 1992 o uvádzaní zeleninového množiteľského a sadivového materiálu iného ako osivo na trh ⁽⁶⁾, 92/34/EHS z 28. apríla 1992 o uvádzaní na trh množiteľského materiálu ovocných kultúr a ovocných kultúr určených na pestovanie ovocia ⁽⁷⁾, 98/56/ES z 20 júla 1998 o uvádzaní množiteľského materiálu okrasných rastlín na trh ⁽⁸⁾, 1999/105/ES z 22. decembra 1999 o uvádzaní lesného množiteľského materiálu na trh ⁽⁹⁾, 2002/53/ES z 13. júna 2002 o spoločnom katalógu odrôd druhov poľnohospodárskych plodín ⁽¹⁰⁾, 2002/54/ES z 13. júna 2002 o uvádzaní osiva repy na trh ⁽¹¹⁾, 2002/55/ES z 13. júna 2002 o uvádzaní osiva zeleniny na trh ⁽¹²⁾, 2002/56/ES z 13. júna 2002 o uvádzaní osiva zemiakov na trh ⁽¹³⁾, 202/57/ES z 13. júna 2002 o uvádzaní rastlinného oleja a priadnych rastlín na trh ⁽¹⁴⁾.
- (12) Dohoda o Európskom hospodárskom priestore (Dohoda o EHP) ustanovuje, že krajiny Európskeho združenia voľného obchodu, ktoré sa podieľajú na Európskom hospodárskom priestore (krajiny EFTA/EEA), by okrem iného mali posilniť a rozšíriť spoluprácu v rámci aktivít Spoločenstva v oblasti uchovávaní, opisu, zberu a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve.
- (13) Na lepšiu realizáciu programu Spoločenstva by sa mal stanoviť pracovný program na obdobie rokov 2004 až 2006 s podrobným uvedením príslušných finančných ustanovení, ktoré sa majú uplatňovať.
- (14) Pre účely realizácie a monitoringu programu Spoločenstva by Komisia mala dokázať využiť pomoc vedeckých a odborných poradcov

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 160, 26.6.1999, s. 80. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 583/2004 (Ú. v. EÚ L 91, 30.3.2004, s. 1).

⁽²⁾ Ú. v. ES L 159, 28.6.1994, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 806/2003 (Ú. v. EÚ L 122, 16.5.2003, s. 1).

⁽³⁾ Ú. v. ES P 125, 11.7.1966, s. 2298/66. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2003/61/ES (Ú. v. EÚ L 165, 3.7.2003, s. 23).

⁽⁴⁾ Ú. v. ES P 125, 11.7.1966, s. 2309/66. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2003/61/ES.

⁽⁵⁾ Ú. v. ES L 93, 17.4.1968, s. 15. Smernica naposledy zmenená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 (Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1).

⁽⁶⁾ Ú. v. ES L 157, 10.6.1992, s. 1. Smernica naposledy zmenená nariadením (ES) č. 806/2003 (Ú. v. EÚ L 122, 16.5.2003, s. 1).

⁽⁷⁾ Ú. v. ES L 157, 10.6.1992, s. 10. Smernica naposledy zmenená a doplnená nariadením (ES) č. 806/2003.

⁽⁸⁾ Ú. v. ES L 226, 13.8.1998, s. 16. Smernica naposledy zmenená a doplnená nariadením (ES) č. 806/2003.

⁽⁹⁾ Ú. v. ES L 11, 15.11.2000, s. 17.

⁽¹⁰⁾ Ú. v. ES L 193, 20.7.2002, s. 1. Smernica naposledy zmenená a doplnená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003.

⁽¹¹⁾ Ú. v. ES L 193, 20.7.2002, s. 12. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2003/61/ES.

⁽¹²⁾ Ú. v. ES L 193, 20.7.2002, s. 33. Smernica naposledy zmenená a doplnená nariadením Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003.

⁽¹³⁾ Ú. v. ES L 193, 20.7.2002, s. 60. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2003/61/ES.

⁽¹⁴⁾ Ú. v. ES L 193, 20.7.2002, s. 74. Smernica naposledy zmenená a doplnená smernicou 2003/61.

- (15) Príspevok Spoločenstva by mal byť kompletne financovaný podľa záhlavia 3 (vnútorná politika) finančnej perspektívy.
- (16) Opatrenia potrebné na vykonávanie tohto nariadenia by mali byť prijaté v súlade s rozhodnutím Rady 1999/468/ES z 28. júna 1999, ktorým sa ustanovujú postupy na uplatňovanie vykonávacích právomocí udeľovaných Komisii⁽¹⁾,

PRIJALA TOTO NARIADENIE:

Článok 1

Ciele

S cieľom dosiahnutia cieľov spoločnej poľnohospodárskej politiky (CAP) a realizácie záväzkov prijatých na medzinárodnej úrovni sa týmto zavádza na obdobie rokov 2004 až 2006 program Spoločenstva na doplnenie a podporenie, na úrovni Spoločenstva, práce vykonanej v členských štátoch na uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve.

Článok 2

Rámec

1. Toto nariadenie platí pre rastlinné mikrobiálne a živočíšne genetické zdroje, ktoré sa využívajú alebo ktoré by sa mohli využívať v poľnohospodárstve.

2. Podľa tohto nariadenia nemožno poskytnúť podporu:

- a) pre záväzky nárokovateľné podľa hlavy II, kapitoly VI nariadenia (ES) č. 1257/1999, ako je to špecifikované v súlade s článkom 14 nariadenia Komisie (ES) č. 445/2002 z 26. februára 2002 ustanovujúceho podrobné predpisy na uplatňovanie nariadenia Rady (ES) č. 1257/1999 o podpore rozvoja vidieka z Európskeho poľnohospodárskeho usmerňovacieho a záručného fondu (EPUZF)⁽²⁾.
- b) pre činnosti nárokovateľné podľa rámcového programu Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity.

Článok 3

Definície

Na účely tohto nariadenia platia nasledujúce definície:

- a) „rastlinné genetické zdroje“ značí tie poľnohospodárske plodiny, záhradné plodiny, liečivé rastliny a aromatické byliny, ovocné plodiny, lesné stromy a divorastúcu flóru, ktoré sa využívajú alebo ktoré by sa mohli využívať v oblasti poľnohospodárstva;

- b) „živočíšne genetické zdroje“ značí tie hospodárske zvieratá (stavovce a bezstavovce) a divú faunu, ktoré sa využívajú alebo ktoré by sa mohli využívať v oblasti poľnohospodárstva;
- c) „genetický materiál“ značí všetok materiál rastlinného, mikrobiálneho alebo živočíšneho pôvodu, vrátane reprodukčného a vegetatívneho množiteľského materiálu, obsahujúci funkčné jednotky dedičnosti;
- d) „genetické zdroje pre poľnohospodárstvo“ značí všetok genetický materiál rastlinného, mikrobiálneho alebo živočíšneho pôvodu so skutočnou alebo potenciálnou hodnotou pre poľnohospodárstvo;
- e) „in situ uchovávanie“ značí uchovávanie genetického materiálu v ekosystémoch a prírodných biotopoch a udržiavanie a regeneráciu životaschopných populácií druhov alebo divých plemien v ich prirodzenom prostredí, a v prípade zdomácnených plemien zvierat alebo kultivovaných rastlinných druhov v obhospodávanom prostredí, kde si vyvinuli svoje charakteristické vlastnosti;
- f) „uchovávanie in situ/na hospodárstve“ značí „in situ uchovávanie a rozvoj“ na úrovni hospodárstva;
- g) „uchovávanie ex situ“ značí uchovávanie genetického materiálu pre poľnohospodárstvo mimo prírodného biotopu;
- h) „zber ex situ“ značí zber genetického materiálu pre poľnohospodárstvo zachovávaného mimo prírodného biotopu;
- i) „biogeografický región“ značí zemepisnú oblasť s typickými charakteristickými vlastnosťami čo sa týka zloženia a štruktúry fauny a flóry.

Článok 4

Nárokovateľné opatrenia

1. Program Spoločenstva uvádzaný v článku 1 zahŕňa cieľové opatrenia, spoločné opatrenia a sprievodné opatrenia, ako je to špecifikované v článkoch 5, 6 a 7.

2. Všetky opatrenia vykonané podľa programu musia byť v zhode s legislatívou Spoločenstva ohľadne fytozoozónnych, veterinárnych a zootechnických predpisov, ohľadne uvádzania osiva a množiteľského materiálu na trh a ohľadne spoločného katalógu, a musia zohľadňovať:

- a) (1) ostatné činnosti vykonávané na úrovni Spoločenstva;
- b) (1) príslušné medzinárodné postupy, vývoj a dohody, obzvlášť čo sa týka:
- konvencie o biologickej rozmanitosti,
 - medzinárodnej zmluvy o rastlinných genetických zdrojoch pre potravinárstvo a poľnohospodárstvo,
 - celosvetového plánu opatrení na uchovávanie a udržateľné využívanie rastlinných genetických zdrojov pre potravinárstvo a poľnohospodárstvo FAO a iných opatrení vykonávaných v rámci FAO,

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 184, 17.7.1999, s. 23.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 74, 15.3.2002, s. 2. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 963/2003 (Ú. v. EÚ L 138, 5.6.2003, s. 32).

- európskej stratégie na uchovávanie rastlín a príslušných uznesení ministerských konferencií o ochrane lesov v Európe,
- celosvetovej stratégie na riadenie genetických zdrojov hospodárskych zvierat a
- programov realizovaných podľa medzinárodných rámcov ako Európsky kooperatívny program pre siete plodínových genetických zdrojov (ECP/GR), Európske regionálne ústredie (ERFP) národných koordinátorov pre riadenie genetických zdrojov hospodárskych zvierat, Európsky program pre lesné genetické zdroje (Euforgen) a Konzultačná skupina pre medzinárodný poľnohospodársky výskum (CGIAR).

Článok 5

Cieľové opatrenia

Cieľové opatrenia zahŕňajú:

- a) opatrenia podporujúce ex situ a in situ uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve;
- b) vytvorenie európskeho decentralizovaného, permanentného a v širokej miere prístupného inventáru na báze webu pre v súčasnosti in situ uchovávané genetické zdroje vrátane činností súvisiacich s uchovávaním genetických zdrojov in situ/na hospodárstve;
- c) vytvorenie európskeho decentralizovaného, permanentného a v širokej miere prístupného inventáru na báze webu pre ex situ zbierky (génové banky) a in situ prostriedky (zdroje) a databáz v súčasnosti prístupných alebo vyvíjaných na základe národných inventárov;
- d) presadzovanie pravidelnej výmeny vedeckých a technických informácií medzi príslušnými organizáciami v členských štátoch, obzvlášť o pôvode a individuálnych charakteristických vlastnostiach dostupných genetických zdrojov.

Opatrenia uvádzané v bode a) sú nadnárodné a ak sa to hodí, zohľadňujú biogeografické regionálne aspekty a na úrovni Spoločenstva podporujú alebo dopĺňajú prácu vykonávanú na regionálnej alebo národnej úrovni. Nemôžu zahŕňať pomoc na zachovávanie chránených prírodných oblastí.

Článok 6

Spoločné opatrenia

Spoločné opatrenia presadzujú výmenu informácií o tematických bodoch s cieľom zdokonalenia koordinácie opatrení a programov na uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve Spoločenstva. Sú nadnárodné.

Článok 7

Sprievodné opatrenia

Sprievodné opatrenia zahŕňajú poskytovanie a šírenie informácií a poradenstvo, vrátane organizovania seminárov, odborných konferencií, stretnutí s mimovládnyimi organizáciami (MVO) a iných dôležitých kurzov a školení, ako aj prípravu technických správ.

Článok 8

Pracovný program

1. Komisia zabezpečí realizáciu programu Spoločenstva na základe pracovného programu pokrývajúceho obdobie rokov 2004 až 2006, vytvoreného v súlade s postupom, ktorý sa uvádza v článku 15 ods. 2 a podmieneného výškou pridelu z rozpočtu.

2. Doba trvania opatrení spolufinancovaných v rámci programu Spoločenstva nemôže presiahnuť obdobie štyroch rokov.

Článok 9

Voľba opatrení

1. Komisia v rámci pracovného programu, ktorý sa uvádza v článku 8 a na základe žiadostí o návrhy opatrení uverejnených v sérii C *Úradného vestníka Európskych spoločenstiev* volí opatrenia, ktoré budú financované v rámci programu Spoločenstva.

2. Žiadosti o návrhy sa týkajú opatrení a oblastí, ktoré sa uvádzajú v článkoch 5, 6 a 7 a v prílohe I. Obsah žiadostí o návrhy sa zostavuje podľa postupu, ktorý sa uvádza v článku 15 ods. 2 a v súlade s príslušnými článkami pod hlavou VI nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 z 25. júna 2002 o rozpočtových pravidlách, ktoré sa vzťahujú na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev (¹).

3. Návrhy opatrení, ktoré sa uvádzajú v článkoch 5, 6 a 7 môže predkladať orgán verejného sektoru alebo každá fyzická či právnická osoba, ktorá je štátnym príslušníkom členského štátu a založená v Spoločenstve, vrátane génových bánk, mimovládnych organizácií, chovateľov, pestovateľov, šľachtiteľov, technických inštitútov, pokusných hospodárstiev, záhradníkov a vlastníkov lesov. Orgány alebo osoby založené v tretích krajinách môžu tiež predkladať návrhy tam, kde to ustanovuje článok 10.

4. Pri vyhodnocovaní návrhov sa zohľadňujú nasledujúce kritériá:

- a) význam pre ciele programu Spoločenstva, ako je to definované v článku 1;
- b) technická/odborná kvalita navrhovanej práce;
- c) schopnosť úspešne vykonať opatrenie a zabezpečiť jeho účinné riadenie, vyhodnocovaná z hľadiska zdrojov a kompetencií a vrátane organizačných systémov ustanovených účastníkmi;

(¹) Ú. v. ES L 248, 10.9.2002, s. 1.

d) Európska pridaná hodnota a potenciálny príspevok k stratégiám Spoločenstva.

5. Návrhy opatrení, ktoré majú byť financované podľa programu Spoločenstva sa volia na základe nezávislého odborného vyhodnotenia. Nezávislých odborníkov vyzve Komisia v súlade s článkom 57 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 a článkom 178 nariadenia Komisie (ES, Euratom) č. 2342/2002 z 23. decembra 2002, ktorým sa ustanovujú podrobné predpisy na vykonávanie nariadenia Rady (ES, Euratom) č. 1605/2002 o finančnom riadení vzťahujúcom sa na všeobecný rozpočet Európskych spoločenstiev⁽¹⁾.

6. Ak je to potrebné, podrobné predpisy na uplatňovanie tohto článku sa prijímajú v súlade s postupom, ktorý sa uvádza v článku 15 ods. 2.

Článok 10

Účasť tretích krajín

Program Spoločenstva je otvorený pre účasť:

- a) krajín EFTA/EHP v súlade s podmienkami ustanovenými v dohode EHP;
- b) pridružených krajín, v súlade s podmienkami ustanovenými v príslušných bilaterálnych dohodách stanovujúcich všeobecné zásady pre ich účasť na programoch Spoločenstva.

Článok 11

Dohoda o grantoch

1. Po schválení zvolených opatrení Komisia uzavrie dohody o grantoch s účastníkmi na týchto opatreniach v súlade s príslušnými článkami pod hlavou VI nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002. Dohody o grantoch stanovujú podrobné kritériá pre sprostredkovanie, šírenie, ochranu a využívanie výsledkov opatrení.

2. Komisia podnikne potrebné kroky, obzvlášť formou technických, administratívnych a účtovných kontrol v objektoch príjemcov dávok, aby si overila, či predložené informácie a sprievodné dokumenty sú správne a či boli splnené všetky povinnosti ustanovené v dohode o grantoch.

Článok 12

Technická pomoc

1. V súlade s článkom 57 ods. 2 nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002 Komisia môže vyzvať vedeckých a technických odborníkov, aby poskytli pomoc pri realizácii programu Spolo-

čenstva, vrátane odborného poradenstva v súvislosti s prípravou žiadostí o predkladanie návrhov, vyhodnocovaním technických a finančných správ, monitoringom, predkladaním správ a poskytovaním informácií.

2. Na základe výsledku ponukového konania v oblasti verejného obstarávania sa podpíše pracovná zmluva v súlade s príslušnými článkami pod hlavou V nariadenia (ES, Euratom) č. 1605/2002.

Článok 13

Príspevok Spoločenstva

1. Príspevok Spoločenstva na opatrenia, ktoré sa uvádzajú v článku 5 nepresiahne 50 % celkových nákladov na príslušné opatrenie.

2. Príspevok Spoločenstva na opatrenia, ktoré sa uvádzajú v článkoch 6 a 7 nepresiahne 80 % celkových nákladov na príslušné opatrenie.

3. Príspevok Spoločenstva do výšky až 100 % celkových nákladov sa prideli na pomoc, ktorá sa uvádza v článku 9 ods. 5 (vyhodnotenie návrhov), článku 12 (technická pomoc) a článku 14 (vyhodnotenie programu Spoločenstva).

4. Záhlavie 3 „vnútorná politika“ finančnej perspektívy prispieva na financovanie opatrení a pomoci vykonaných v rámci programu Spoločenstva uplatňovaním tohto nariadenia.

5. Indikatívny rozpis finančných prostriedkov pridelených na program Spoločenstva je uvedený v prílohe II.

Článok 14

Vyhodnotenie programu Spoločenstva

Po ukončení programu Spoločenstva Komisia ustanoví skupinu nezávislých odborníkov, ktorí podajú správu o vykonávaní tohto nariadenia, vyhodnotia výsledky a poskytnú vhodné odporúčania. Správa skupiny spolu s pripomienkami Komisie sa predložia Európskemu parlamentu, Rade a Európskemu hospodárskemu a sociálnemu výboru.

Článok 15

Postup výboru

1. Komisii pomáha výbor pre uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve (ďalej iba výbor).

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 357, 31.12.2002, s. 1.

2. V prípade odkazov na tento odsek platia články 4 a 7 rozhodnutia 1999/468/ES.

Obdobie stanovené v článku 4 ods. 3 rozhodnutia 1999/468/ES trvá jeden mesiac.

3. Výbor prijme svoje vlastné vykonávacie predpisy.

4. Výbor bude pravidelne informovaný o realizácii programu Spoločenstva.

Článok 16

Zrušenie platnosti

Nariadenie (ES) č. 1467/94 sa ruší bez toho, aby tým boli dotknuté zmluvné záväzky strán, ktoré uzavreli zmluvy vyplývajúce z tohto nariadenia.

Článok 17

Nadobudnutie účinnosti

Toto nariadenie nadobúda účinnosť siedmy deň nasledujúci po dni jeho uverejnenia v *Úradnom vestníku Európskych únie*.

Toto nariadenie je záväzné v celom rozsahu a priamo uplatniteľné vo všetkých členských štátoch.

V Luxemburgu 24. apríla 2004

Za Radu
predseda
J. WALSH

PRÍLOHA I

PROGRAM SPOLOČENSTVA: NÁROKOVATEĽNÉ OPATRENIA A OBLASTI

1. Nárokovateľné opatrenia a oblasti

Program Spoločenstva sa týka uchovávanía, opisu, vyhodnocovania, zberu, dokumentovania, rozvoja a využívania genetických zdrojov, ktoré sa v súčasnosti vyskytujú v rámci územia Spoločenstva. Nárokovateľnými organizmami sú rastliny (semenné rastliny), živočíchy (stavovce a určité bezstavovce) a mikroorganizmy.

Program pokrýva materiál, ktorý aktívne rastie a materiál, ktorý je spiaci, nečinný (semená, embryá, sperma a pel). Zahnuté sú zbierky ex situ, in situ a na hospodárstvách. Všetky typy materiálu sú nárokovateľné, vrátane odrôd a domácich plemien, miestnych plemien, plemenného materiálu, zbierok genetických typov a divých druhov.

Uprednostňovať sa budú druhy, ktoré majú, alebo u ktorých sa dá predpokladať, že budú mať význam pre poľnohospodárstvo, záhradníctvo a lesníctvo v Spoločenstve.

Uprednostňovať sa bude využívanie genetických zdrojov na:

- a) diverzifikáciu výroby v poľnohospodárstve;
- b) zlepšenie kvality výrobkov;
- c) udržateľné riadenie a využívanie prírodných a poľnohospodárskych zdrojov;
- d) zlepšenie kvality životného prostredia a vidieka;
- e) identifikáciu výrobkov pre nové použitia a trhy. Keď sa zaznamenajú nové zbierky a vykoná sa nový zber, v rámci programu sa podniknú také kroky, aby sa zabezpečilo, že budú zahrnuté aj tradičné regionálne skúsenosti a znalosti užívateľov (poľnohospodárov, záhradníkov) ohľadne pestovateľských metód, osobitných spôsobov využitia, spracovania, chuti atď. Tieto informácie by sa však nemali zaznamenávať ústnou formou, ale podľa možnosti štandardizovaným spôsobom umožňujúcim dokumentáciu a ľahké vyhľadávanie údajov v relačnom databázovom systéme.

Všetky opatrenia vykonané v rámci programu sú v súlade s legislatívou Spoločenstva ohľadne uvádzania osiva a množiteľského materiálu na trh, spoločného katalógu, ako aj s fytoosanitárnymi a veterinárnymi a zootechnickými predpismi platnými v Spoločenstve.

V súlade s cieľmi spoločnej poľnohospodárskej politiky (CAP) a v súlade s medzinárodnými záväzkami Spoločenstva by sa mali podniknúť vhodné kroky na presadzovanie šírenia a využívania všetkých výsledkov práce v oblasti uchovávanía, opisu, vyhodnocovania, zberu, dokumentácie, rozvoja a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve, ktoré by mohli prispieť k dosiahnutiu týchto cieľov a záväzkov. Hlavným cieľom je poskytnutie účinnej a praktickej podpory existujúcim a budúcim koncovým užívateľom genetických zdrojov v rámci Spoločenstva.

2. Vylúčené opatrenia a oblasti

Na nasledujúce opatrenia si v rámci tohto programu nemožno špecificky nárokovať finančnú podporu Spoločenstva: teoretické štúdie, štúdie na overovanie hypotéz, štúdie na vyvíjanie nástrojov alebo technológií, práca zahŕňajúca netestované technológie alebo „modelové“ systémy a všetky ostatné výskumné činnosti. Takéto opatrenia sú nárokovateľné v rámci rámcových programov Spoločenstva pre výskum a technický rozvoj. Prispôbenie existujúcich metód pre účely činností spadajúcich pod rámec tohto nariadenia by sa však mohlo považovať za opatrenie, na ktoré si možno nárokovať podporu v rámci programu Spoločenstva.

Nemožno finančne podporiť opatrenia, na ktoré si možno nárokovať podporu v pôsobnosti rámcového programu Európskeho spoločenstva pre výskum, technický rozvoj a demonštračné aktivity.

V rámci tohto programu nemožno poskytnúť podporu na záväzky, ktorých plnenie už prebieha v členských štátoch a/alebo ktoré sú nárokovateľné podľa hlavy II, kapitoly VI nariadenia (ES) č. 1257/1999, ako je to špecifikované v článku 14 nariadenia (ES) č. 445/2002. Mali by sa však stimulovať opatrenia vedúce k súčinnosti medzi nariadením (ES) č. 1257/1999 a týmto programom.

Opatrenia zahŕňajúce nižšie živočíchy, nižšie rastliny a mikroorganizmy, vrátane húb, sú nárokovateľné iba vtedy, keď sú chované alebo pestované na pevnine a keď sa využívajú alebo mohli by sa využívať v poľnohospodárstve, vrátane organizmov, ktoré sú vhodné na použitie ako biologické kontrolné činitele v poľnohospodárstve v najširšom zmysle. Výnimka sa urobí v špecifickom prípade definovaných vzájomných genetických vzťahov medzi parazitom alebo symbiontom a hostiteľom a tam, kde majú byť uchované obidva organizmy. Zber a získavanie materiálu sú podmienené prioritám stanoveným vyššie.

3. Typy opatrení

Realizácia programu Spoločenstva na uchovávanie, opis, vyhodnocovanie, zber, dokumentáciu, rozvoj a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve zahŕňa cieľové opatrenia, spoločné opatrenia a sprievodné opatrenia. Podporujú sa nasledujúce opatrenia:

3.1. Cieľové opatrenia

Opatrenia ex situ, in situ alebo na hospodárstve, zamerané na uchovávanie, opis, vyhodnocovanie, zber, dokumentáciu, rozvoj a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve na úrovni Spoločenstva sú určené na podporu alebo doplnenie práce vykonávanej na regionálnej alebo národnej úrovni. Sú nadnárodné (tam kde je to vhodné, zohľadňujú aj biogeografické aspekty). Tieto opatrenia nemôžu zahŕňať pomoc na zachovávanie chránených prírodných oblastí.

Takéto opatrenia pridávajú na hodnotu (šírenie znalostí, zvýšenie využívania, zdokonaľovanie metodík, výmena medzi členskými štátmi) poľnohospodársko-environmentálnym projektom pre ohrozené druhy, provenanciu, odrody alebo plemená už fundované na národnej alebo regionálnej úrovni (napr. opis genetickej rozmanitosti a rozdielov medzi príslušnými plemenami, využívanie miestnych produktov, koordinácia a zisťovanie paralel medzi vedúcimi projektov).

Tieto opatrenia spravidla musia vykonávať účastníci menovaní v rámci Spoločenstva a fundovaní existujúcimi prostriedkami, ak je to vhodné v partnerstve s organizáciami z iných regiónov sveta. Je potrebné uprednostňovať opatrenia zaručujúce účasť dvoch alebo viacerých vzájomne neprepojených účastníkov menovaných v rôznych členských štátoch. Mala by sa podporovať účasť mimovládnych organizácií a iných subjektov v oblasti uchovávaní in situ/na hospodárstve.

Šírenie a výmena európskych genetických zdrojov by sa mali podporovať s cieľom zvýšenia používania nedostatočne využívaných druhov, ale aj využívania veľkej rozmanitosti genetických zdrojov v udržateľnej poľnohospodárskej výrobe.

Pre rastlinné genetické zdroje je v súčasnosti na báze webu dostupná európska decentralizovaná, stála a široko dostupná sieť národných inventárov ex situ zbierok (génové banky), in situ prostriedkov (zdrojov) a databáz na základe národných inventárov, alebo sa takéto inventáre vytvárajú v rámci iniciatívy EPGRIS. Malo by sa ustanoviť vytvorenie národných inventárov ex situ zbierok vedených v európskych krajinách a mali by sa vytvoriť ďalšie zdokonalené inventáre in situ zdrojov (genetických rezerv alebo jednotiek na uchovávanie génov).

Európsky decentralizovaný, stály a na báze webu široko dostupný inventár lesných genetických zdrojov, vrátane in situ zdrojov (genetické rezervy alebo jednotky na uchovávanie génov) a ex situ zbierok by sa mal zriadiť na základe národných inventárov a pri zohľadnení činností v rámci programu pre tvorbu siete Euforgen.

Pre živočíšne genetické zdroje uchovávané na hospodárstvách by sa snahy mali sústrediť na európsku sieť národných inventárov administratívnych aspektov (pôvod a stav fundovania, stav plemien a ich ohrozenie, umiestnenie plemenných kníh atď.), ktoré by mali byť riadené v súlade s DAD-IS, informačným systémom pre celosvetovú stratégiu riadenia genetických zdrojov hospodárskych zvierat (AnGR).

Pre ex situ uchovávanie živočíšnych genetických zdrojov (sperma, embryá) by sa na báze webu mala vytvoriť sieť národných inventárov a európsky katalóg na vyhľadávanie minimálnych údajov uvádzaných v pase. Inventár by mal v zásade pozostávať zo zriadenia, pravidelnej aktualizácie a pravidelného uverejňovania prostriedkov (uskladnenie a uchovávanie) pre genetické zdroje v poľnohospodárstve zozbierané v Spoločenstve a mal by uvádzať súčasné práce na uchovávaní, opise, vyhodnocovaní, zbere, dokumentácii, rozvoji a využívaní týchto genetických zdrojov. Môžu byť zahrnuté aj minimálne údaje pre jednotlivé prírastky uvádzané v pase.

Pre mikrobiálne genetické zdroje by sa v rámci Sieť európskeho centra pre biologické zdroje (EBRCN) mala na báze webu zriadiť sieť národných inventárov ex situ a in situ zdrojov.

Podporuje sa pravidelná výmena informácií medzi príslušnými organizáciami v členských štátoch, obzvlášť ohľadne pôvodu a individuálnych charakteristických vlastností dostupných genetických zdrojov. Pomôže to pri zriadení siete národných inventárov, ktoré budú slúžiť ako usmernenie pre zbierky uchovávaných genetických zdrojov a súvisiace činnosti v rámci Spoločenstva. Cieľom siete národných inventárov je podporiť činnosti v rámci Spoločenstva a jednotlivých členských štátov a stimulovať čo možno najširšie znalosti o zachovanom materiále a jeho využívanie.

Výdavky na tvorbu kapacít mimovládnych organizácií (MVO), zriaďovanie a monitoring inventárov, pravidelnú výmenu informácií medzi príslušnými organizáciami v členských štátoch a prípravu pravidelných publikácií a správ budú kryté z finančných prostriedkov určených na realizáciu programu.

3.2. Spoločné opatrenia

Spoločné opatrenia sú zamerané na zlepšenie koordinácie na úrovni Spoločenstva, najmä organizovaním seminárov a prípravou správ, jednotlivých (národných, regionálnych, lokálnych) opatrení na uchovávanie, opis, vyhodnocovanie, zber, dokumentáciu, rozvoj a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve, ktoré sa už vykonávajú v členských štátoch. Obzvlášť by mali presadzovať výmenu informácií medzi členskými štátmi a členskými štátmi a Komisiou ohľadne tematických otázok a špecifických miestnych (na hospodárstve), regionálnych alebo národných opatrení a programov (realizovaných alebo plánovaných z titulu právomoci členských štátov alebo orgánmi, ktoré nespádajú pod ich právomoc), tiež vrátane opatrení, ktoré sa vykonávajú alebo sa môžu vykonávať podľa nariadenia (ES) č. 1257/1999, nariadení Rady (EHS) č. 2081/92 zo 14. júla 1992 o ochrane zemepisných údajov a označení pôvodu poľnohospodárskych produktov a potravín ⁽¹⁾ a (EHS) č. 2082/92 zo 14. júla 1992 o certifikátoch osobitného charakteru poľnohospodárskych produktov a potravín ⁽²⁾ alebo smernice Rady 98/95/ES zo 14. decembra 1998, ktorou sa v súvislosti so zjednotením vnútorného trhu, geneticky modifikovanými rastlinnými odrodami a rastlinnými genetickými zdrojmi menia a dopĺňajú smernice 66/400/EHS, 60/401/EHS, 66/402/EHS, 66/403/EHS, 69/208/EHS, 70/457/EHS a 70/458/EHS o uvádzaní osiva repy, osiva krmovín, osiva obilnín, osiva zemiakov, osiva olejnin a priadnych rastlín a osiva zeleniny na trh a o spoločnom katalógu odrôd druhov poľnohospodárskych plodín ⁽³⁾, na účely vzájomnej koordinácie týchto iniciatív, ich koordinácie s opatreniami, ktoré majú byť vykonané na úrovni Spoločenstva a s príslušnými medzinárodnými procesmi, vývojom a dohodami. Spoločné opatrenia by mohli zahŕňať aj koordinačné činnosti v súvislosti s tematickými otázkami (osobitné rastlinné/plodínové alebo živočíšne genetické zdroje) realizované špecializovanými odbornými skupinami. Spoločné opatrenia majú nadnárodný charakter.

3.3. Sprievodné opatrenia

Osobitné sprievodné opatrenia zahŕňajú opatrenia týkajúce sa informácií, ich šírenia a poradenstva, vrátane:

- organizovania seminárov, odborných konferencií, pracovných porád, príležitostných schôdzí s mimovládnyimi organizáciami (MVO) a inými zainteresovanými orgánmi a dôležitými subjektami,
- kurzov, školení a programov pre odborníkov,
- prípravy technických správ,
- zvýšenia využívania výsledkov na trhu (užívateľmi).

4. Cieľové opatrenia: viac podrobností o nárokovateľných oblastiach

4.1. Rastlinné genetické zdroje

- 1) Vytvorenie stálej a široko dostupnej siete národných inventárov na báze webu pre rastlinné/plodínové genetické zdroje (in situ a ex situ); zachovávanie a ďalšie zdokonaľovanie EURISCO.
- 2) Výmena informácií ohľadne metód, technológií a skúseností týkajúcich sa činností na hospodárstve, vrátane utilitačných a marketingových koncepcií, ktoré môžu zvýšiť využívanie nedostatočne využívaných plodín a prispieť k diverzifikácii poľnohospodárstva.
- 3) Inventarizácia a dokumentácia in situ zdrojov príbuzných divo rastúcich rastlín, ktoré sa používajú alebo ktoré sú potenciálne využiteľné v potravinárstve a poľnohospodárstve.
- 4) Tvorba, uchovávanie a zdokonaľovanie Európskych ústredných plodínových databáz (ECCDBs) na báze webu s opisnými a vyhodnocovacími údajmi, ktoré sú napojené na sieť národných inventárov a na katalóg EURISCO pre údaje uvádzané v pase.
- 5) Tvorba a koordinácia stálych európskych ex situ zbierok založených na existujúcich národných alebo inštitucionálnych ex situ zbierkach, realizácia koncepcií na rozdelenie zodpovednosti za uchovávanie rastlinných genetických zdrojov medzi európske krajiny.
- 6) Tvorba a koordinácia európskej siete uchovávacích a demonštračných pestovateľských plôch/záhrad s ohrozenými a nedostatočne využívanými rastlinnými genetickými zdrojmi.
- 7) Opis a vyhodnocovanie rastlinných genetických zdrojov, o ktoré by mohlo mať záujem európske poľnohospodárstvo.
- 8) Zber rastlinných genetických zdrojov, o ktoré by mohlo mať záujem európske poľnohospodárstvo, v súlade s medzinárodnými zákonmi a záväznými dohodami.

⁽¹⁾ Ú. v. ES L 208, 24.7.1992, s. 1. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 806/2003.

⁽²⁾ Ú. v. ES L 208, 24.7.1992, s. 9. Nariadenie naposledy zmenené a doplnené nariadením (ES) č. 806/2003.

⁽³⁾ Ú. v. ES L 25, 1.2.1999, s. 1.

4.2. Lesné genetické zdroje

- 1) Tvorba stálej a široko dostupnej siete národných inventárov na báze webu pre lesné genetické zdroje, ktoré sa využívajú alebo ktoré sú potenciálne užitočné pre udržateľné lesné hospodárstvo v Európe.
- 2) Výmena informácií ohľadne metód, technológií a skúseností týkajúcich sa uchovávaní a spravovania lesných genetických zdrojov.
- 3) Vyhodnocovanie a rozvíjanie najlepších prevádzkových riadiacich postupov pre lesné genetické zdroje a integrácia príbuzných činností do národných programov pre lesné hospodárstvo.
- 4) Tvorba európskych sietí reprezentatívnych genetických rezerv alebo jednotiek na uchovávanie génov pre príslušné cieľové druhy s cieľom zdokonalenia uchovávaní a opisu na európskej úrovni.
- 5) Vyhodnocovanie lesných genetických zdrojov na úrovni druhu a proveniencie (vrátane vyhodnocovania pokusov v prípade existujúcich provenančných pokusov), ktoré by mohli mať význam pre udržateľné lesné hospodárstvo v Európe.
- 6) Tvorba a koordinácia zbierok na presadzovanie využívania genetických zdrojov na účely zalesňovania, znovuzalesňovania, obnovy a zušľachtovania drevín na európskej úrovni.
- 7) Zber lesných genetických zdrojov, o ktoré by mohol byť záujem na európskej úrovni.

4.3. Živočíšne genetické zdroje

- 1) Tvorba stálej a široko dostupnej európskej siete národných inventárov na báze webu pre živočíšne genetické zdroje ex situ a in situ/na hospodárstve pri zohľadnení činností vykonávaných v rámci Európskych národných koordinátorov pre živočíšne genetické zdroje a napojených na systém FAO/DAD-IS.
- 2) Vyvíjanie celoeurópskych štandardizovaných a porovnateľných kritérií na identifikáciu národných priorít pre vykonávanie opatrení v oblasti udržateľného uchovávaní a využívania živočíšnych genetických zdrojov a súvisiacich požiadaviek na medzinárodnú spoluprácu.
- 3) Tvorba európskych kryorezerv (zmrazených rezerv) pre živočíšne genetické zdroje na základe národných alebo inštitucionálnych kryokonzervátov.
- 4) Opis a vyhodnocovanie živočíšnych genetických zdrojov (druhov a plemien), ktoré sa využívajú alebo sú potenciálne užitočné pre potravinárstvo a poľnohospodárstvo.
- 5) Tvorba štandardizovaného európskeho testovacieho režimu pre živočíšne genetické zdroje v poľnohospodárstve a dokumentácia charakteristických vlastností ohrozených plemien a populácií hospodárskych zvierat.
- 6) Tvorba a koordinácia celoeurópskej siete „Fariem archy“, záchranných staníc a parkov hospodárskych zvierat pre ohrozené európske druhy hospodárskych zvierat.
- 7) Vyvíjanie spoločných viacnárodných chovateľských programov pre ohrozené plemená a populácie. Ustanovovanie predpisov pre výmenu informácií, genetického materiálu a plemenných zvierat.
- 8) Vyvíjanie stratégií, ktoré podporujú zvyšovanie výnosnosti miestnych chovov s cieľom prepojenia miestnych chovov s ich typickými produktmi, identifikácie a zvyšovania hodnoty miestnych chovov pre ich environmentálne služby (napr. ochrana krajiny, riadenie agroekosystémov) a pre ich prispievanie k multifunkčnému charakteru poľnohospodárstva (napr. zachovávanie kultúrnej rozmanitosti vidieka, rozvoj vidieka a turistický ruch atď.).
- 9) Vyvíjanie stratégií, ktoré presadzujú využívanie nedostatočne využívaných živočíšnych genetických zdrojov, o ktoré by mohol byť záujem na európskej úrovni.

PRÍLOHA II

INDIKATÍVNY ROZPIS FINANČNÝCH PROSTRIEDKOV PRE PROGRAM SPOLOČENSTVA

	%
Opatrenia	90
Cieľové opatrenia	73
— na presadzovanie ex situ a in situ uchovávaní, opisu, zberu a využívania genetických zdrojov v poľnohospodárstve na podporu alebo doplnenie, na úrovni Spoločenstva, práce vykonávanej na regionálnej alebo národnej úrovni,	(53)
— na tvorbu európskych decentralizovaných, stálych a široko dostupných inventárov na báze webu pre genetické zdroje v poľnohospodárstve (obzvlášť ich pôvod a opis), činností týkajúcich sa uchovávaní, prostriedkov a databáz v súčasnosti dostupných, alebo ktoré sa vyvíjajú v Spoločenstve.	(20)
Spoločné opatrenia	9
— Výmena informácií ohľadne technických otázok týkajúcich sa národných opatrení a programov pre účely zdokonalenia koordinácie týchto iniciatív, ako aj s opatreniami podniknutými na úrovni Spoločenstva a vývojom v rámci medzinárodných rokovaní.	
Sprievodné opatrenia	8
— Opatrenia týkajúce sa informácií, ich šírenia, poradenstva, vrátane organizovania seminárov, odborných konferencií, schôdzí s mimovládnyimi organizáciami (MVO) a inými dôležitými subjektami, kurzov, školení a prípravy technických správ.	
Technická pomoc a konzultácie s odborníkmi (vyhodnotenie)	10 (8 + 2)
Spolu	100